

ŽIVOT ALEBO ROZPRÁVKA?

Poznáte staré klasické rozprávky o princoch, princeznách, drakoch? Naši predkovia do rozprávok vkladali múdrosť. Rozprávali v nich o *životnej múdrosti*, inšpirovanej Ježišom. **Aká je to múdrosť - posolstvo?**

Na začiatku je Hlúpy Jano. Leží za pecou a mama ho kŕmi posúchmi. Prečo by aj mal robiť niečo viac? Jeho svet tvorí pec, chalupa a dvor. Ani vo sne ho nenapadne, že by mohol byť osudom určený pre väčšie veci.

Do jeho života vstúpi princezná. Je ako zjavenie z iného sveta. Vo všetkých oblastiach nekonečne presahuje svet, v ktorom Jano žije: je krásna (má zlaté vlasy, zlatú hviezdu na čele), oblečená v nádherných šatách, vezie sa na zlatom koči ťahanom ušľachtilými paripami, je obklopená rytiermi v žiarivej zbroji, služobníctvom a pod.

Pre Jana predstavuje princezná dve veci:

OSOBU - Jano sa nezamiluje do koča, do koní, ani do trónu, na ktorom princezná sedí. To, čo Jana uchváti, je *osoba*.

TO NAJ - princezná je najmocnejšia, najbohatšia, najkrajšia, najmilšia, schopná najhlbšej lásky, a pod. Nič vyššie už nejestvuje. Mať princeznú znamená mať všetko.

Jano však v tom istom okamihu zisťuje hroznú vec: **Medzi ním a princeznou je obrovská priepasť.** Princezná stojí po všetkých stránkach neporovnateľne vyššej než Jano. Ak by Jano nasledoval princeznú, čím by pri nej mohol byť? Koniarom? Šašom? Popolvárom? Určite nie manželom, a už vôbec nie spoluvládcom.

Niekomu by stačilo teplé miestečko kdesi v hradnej kuchyni, strava trikrát denne a občas cez okienko tajne pozeráť na princeznú a kochať sa jej krásou. Janovi to ale nestačí. Chce viac. Chce si ju vziať za ženu. Ale ako to dosiahnuť? Ak o tom niekomu povie, vysmejú ho. Pravdou je, že princezná mizne v diaľke a Jano ostáva sám. Ale vo svojom vnútri už nie ten istý.

Jano sa vyberá na cestu. Cesta a jej príbehy tvoria vlastný obsah rozprávky. Zmyslom tejto cesty je dostať sa na úroveň princeznej. Na začiatku vidíme ako Hlúpy Jano odchádza z rodnej chalupy s vreckom posúchov a na konci tejto cesty sa dostáva k princeznej ako žiariaci rytier, ktorý zabil dvanásťhlavého draka, zachránil kráľovstvo a priniesol mier, pokoj a rozkvet pre celú krajinu. V tomto okamihu si jasajúce zástupy nevedia predstaviť iný koniec, než to, že tento smelý rytier sa ožení s ich princeznou, zasadne na trón a budú žiť spolu šťastne, až kým nezomrú. Nič iné si nevie predstaviť ani princezná.

Nás však na tejto ceste zaujímajú ešte niektoré podrobnosti:

Cesta je ťažká. Vyžaduje obeť a niekedy vie byť aj veľmi krutá a krvavá. Jano musí na ceste čeliť rôznym nebezpečenstvám. Na druhej strane však Jano vie, že sa to oplatí. Princezná sama o seba je dostatočným motívom. Je to Janova životná šanca: alebo získa princeznú, alebo zahynie na ceste, ale domov sa už nevráti. Smrť alebo princezná!

Na ceste sa objavuje pomoc. Dobrá matička draka, ktorá schová Jana pod koryto. Iná žena, ktorá mu zabezpečí tri vlasy Deda Vševeda. Prajný trpaslík, ktorý Janovi odovzdá zázračné predmety. Korenárka, ktorá mu ukáže cestu a poradí, a pod.

Je to ale stále jeho cesta. Jano s úžasom zisťuje, že je schopný veľkých a strašných vecí, hrozných i veľkolepých činov. Objavuje, kým vlastne v skutočnosti je, čo sa v ňom skrýva.

ČO TO MÁ SPOLOČNÉ S NAŠIM ŽIVOTOM?

Hlúpym Janom som JA. Žijem si vo svojom obmedzenom materiálnom svete, kde môžem len jesť, piť, pracovať, zabávať sa, športovať, a to je všetko. Iste, jedlo sa môže pohybovať od studených párkov až po rafinované špeciality, ale stále je to len jedlo. Podobne hudba môže byť horšia alebo lepšia, tanec sa môže pohybovať od trápneho natriasania sa až po umelecké kĺzanie parketom, ale je to stále len hudba či tanec. Teda ako hovorí kniha Kazateľ: „*Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, ale to všetko je márnosť a honba za vetrom!*“ (Kaz 1,14).

Princeznou je BOH. V okamihu, keď do nášho života vstupuje Boh, vtedy sa náš život láme. Zrazu sa dotýkame niečoho, čo nekonečne presahuje náš svet, v ktorom žijeme. On je väčší, skvelejší, nádhernejší, vznešenejší a úchvatnejší, než čokoľvek predtým!

On je to NAJ v našom živote. Ako konštatuje Pavol: „*Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista*“ (Flp 3,7n).

On je OSOBA! Boh ma môže urobiť zdravým, bohatým, úspešným, múdрым, a pod. Ale čo je to v porovnaní s hlbokým a vášnivým vzťahom absolútnej, darujúcej sa a všetko naplňajúcej LÁSKY, ktorej je Boh schopný, a po ktorej naše srdce smädí?

Kresťanstvo nie je „systém“, ktorý „praktizujeme“; to nie sú „hodnoty“, ktoré dodržiavame. Je to OSOBA Boha a VZŤAH obojstrannej vášnivej lásky a zaľúbenosti. „Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi“ (Ef 5,31n).

Priepasťou je naša nepodobnosť s Bohom. Ak láska znamená stáť vedľa seba a hľadiť spoločne jedným smerom, potom ako môžeme my stáť vedľa Boha? Medzi nami a Bohom je ohromná priepasť! Možno tak ešte ako sluhovia, „popolvári v Jeho kuchyni“, šašovia, ale viac naozaj nie! Niekomu to aj stačí: mať sa dobre, Boh ma požehná majetkom a zdravím, občas Ho zazrieme okienkom nejakej „náboženskej skúsenosti“. Ale spása to nie je.

Túžime mať viac? Túžime po ozajstnom *večnom živote*? Túžime s Bohom tvoriť zväzok lásky? Chceme byť opravdiví partneri, stojaci vedľa seba, hľadiaci jedným smerom, prežívajúci jeden život, dvaja v jednom Tele?

Ježiš nás vyzýva: „*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*“ (Mt 5,48). „*Mám byť s Kristom pochovaný a s Kristom vstať z mŕtvych, mám byť Kristovým spoludedičom, stať sa Božím synom a tak samým Bohom*“ - hovorí sv. Gregor Naziánsky. „*Určením človeka, stvoreného do stavu svätosti, bolo, aby sa úplne "zbožštil" skrze Boha v sláve*“ (KKC 398). Aby som mohol žiť v spoločenstve lásky s Bohom, musím sa aj ja stať takým, ako Boh. Musím stáť už nie pred a pod Ním ako sluha, ale vedľa Neho ako partner, ako priateľ, ako syn a dedič.

Cestou je kresťanstvo. Kresťanstvo, o ktorom vraví Písmo ako o smrti starého a zrození sa nového človeka, ako o bytostnej premene človeka na syna a dcéru Boha.

Konkrétne sme povolaní k láske: „*My milujeme, pretože on prvý miloval nás*“ (1 Jn 4,19). Skúsenosť Božej Lásky, ktorá sa v nás rozlieva, uzdravuje a naplňa. Robí nás schopnými **milovať** tak, ako Boh. Presne podľa slov Ježiša: „*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás*“ (Jn 13,34-35). A „*Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov*“ (1Jn 3,16).

Ale Ježiš nás upozorňuje, že táto cesta **nie je ľahká**. Práve naopak, je ťažká a bolestná. Je to potrebné, pretože bolesť a obeta, umožňujú, aby láska dozrela.

Na tejto ceste nachádzame aj pomoc.

V prvom rade je to **dar Ducha Svätého**. On nám dáva uzdravujúcu a premieňajúcu skúsenosť Božej Lásky: „*Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze*

Ducha Svätého, ktorého sme dostali“ (Rim 5,5). On nás vedie, vyučuje a usmerňuje tak, ako to Ježiš prisľúbil: „Ešte veľa vám mám toho povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť“ (Jn 16,12n). A čo viac, On nás priamo zbožšťuje a premieňa na Božích synov a dcéry: „A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz“ (2Kor 3,18).

Potom je to spoločenstvo - Cirkev. Už SZ nám pripomína: *„Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek: za svoju námahu môžu dostať väčšiu odmenu, a keď padnú, jeden zdvihne druhého. Beda však samému, keď padne!“ (Kaz 4,9n).* O čo ľahšie sa napreduje v spoločenstve bratov a sestier, ktorí sú na tej istej ceste, zamilovaní do toho istého Ženicha, prežívajúci tú istú skúsenosť a horiaci tou istou túžbou.

Nakoniec prichádza svadba. Svadobná Baránkova hostina, spočinutie v Bohu, blaženosť, nebo, víťazstvo.

CHYBY, KTORÝCH SA NA DUCHOVNEJ CESTE DOPÚŠŤAME

1. nevykročenie na cestu. Predstavte si, že by Jano sa na cestu nevydal. Namiesto toho by ostal doma. Povedal by si: *„Budem dobrý. Zidem z pece, prestanem cez okienko nadávať Kači od susedov a začnem pomáhať matke s hospodárstvom. A ak v tom poctivo vytrvám, princezná sa vráti a vezme si ma za muža!“*

Prečo by sa kvôli tomu mala princezná vrátiť? A keby sa aj vrátila, zmení to niečo na tom, že medzi ňou a Janom je obrovská priepasť? Určite nie. Preto je cesta Janovej premeny nutná!

Túto chybu robia tzv. „cukríkovi kresťania“. Vyznávajú totiž zásadu: *„Ak budem dobrý, Boh mi za odmenu dá cukrík.“* Lenže Nebo je o spoločenstve lásky medzi Bohom, ktorý povyšuje a človekom, ktorý sa nechá povýšiť až na Jeho úroveň: *„Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život“ (Jn 12,25).* Na adresu tých, ktorí sa nikdy na cestu duchovnej premeny nevydali, a len sedia doma a čakajú, Ježiš hovorí: *„Usilujte sa vojsť tesnou bránou ...“ (Lk 13,23).*

2. zámena cesty. Vykročiť na cestu, ktorá k princeznej nevedie. Napríklad zamerať sa len na poznanie: študovať knihy, teológov, presne citovať Jána z Kríža a iných, hľbať nad delikátnymi otázkami viery a diskutovať o nich, a pod. Ježiš raz

povedal: „*Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým*“ (Mt 11,25). Kresťanstvo je o nasledovaní Ježiša! Nie o špekulovaní o Ježišovi. Špekulovanie môže byť akceptované len ak je doplnkom radikálneho nasledovania (napr. apoštol Pavol). Až pričasto *nasledovanie* Ježiša nahrádzame *čítaním* o Ježišovi, *modlením sa* k Ježišovi a pod.

3. uspokojenie sa s popolvárstvom. Namiesto toho, aby sme sa sústredili na Boha, sústredíme sa na Jeho dary. Tešíme sa z toho, ako nám Boh pomáha, ako nás požehnáva, a pod. Sú to darčeky, ale nie Boh, nie spása! Ježiš na adresu takýchto ľudí povedal: „*Otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn*“ (Jn 8,35).

4. nahradenie osoby systémom. Namiesto toho, aby sme sa upriamovali na Boha (osobu), sústreďujeme sa na úkony, predpisy a rituály: „*Tento ľud ma uctieva perami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa*“ (Mk 7,6). Nebo nie je ani miesto, ani čas, ani vec, ale *vzťah úplnej lásky* medzi osobou Boha zamilovanou do človeka, a osobou človeka zamilovanou do Boha; vzťah presahujúci všetko a trvajúci naveky. Biblia nám neustále pripomína: „*Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojim srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou!*“ (Mt 22,37). Toto výzva k *osobnej a úplnej láske* k osobe Boha, nie k nejakému „praktizovaniu“ niečoho!!!

5. odmietnutie pomocníkov. V prvom rade neprijatie Ducha Svätého. Sv. Pavol vyhlasuje: „*Veď všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi*“ (Rim 8,14) a zároveň upozorňuje: „*Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho*“ (Rim 8,9). Prečo? Lebo „*Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz*“, na obraz Ježiša Krista (2Kor 3,17).

Podobne to platí aj o odmietnutí spoločenstva Cirkvi. My sa síce k nej formálne hlásime, aj často možno navštevujeme bohoslužby, ale odmietame jej učenie. Namiesto právd viery a zásad kresťanskej morálky, uprednostňujeme rôzne povery a mýty, kompromisy, a pod.

Pramene:

Posolstvo rozprávok, 265/2006 13.10. 2006, www.inky.sk/BunkoveKatechez2.htm

Hlúpe chyby hlúpeho Jana, 266/2006 13.10. 2006, www.inky.sk/BunkoveKatechez2.htm

Spracoval Imrich Degro

© *Spoločenstvo Sv. Michala Archanjela*